

Dėl atlyginimo už valstybės registrų duomenų teikimą tvarkos

2016-08-16

Registų duomenų naudojimas

- 2007-2013 m. finansavimo laikotarpis padarė ženklų elektroninių paslaugų ir kompiuterizuotų viešojo administravimo procesų proveržį. Sukurta daugiau kaip 670 elektroninių paslaugų, sukurta ir modernizuota 93 informacinės sistemos ir registrai. Tai sąlygojo išaugusį informacinių integracinių sąsajų tarp informacinių sistemų ir padidino registų duomenų naudojimo intensyvumą. Šiuo metu IS ir registų sąveikai realizuoti yra nustatyta >1000 informacinių integracinių sąsajų. Didžiausią sąveikumo skverbtį turi pagrindiniai valstybės registrai.
- Valstybės informacinių sistemų ir registų sąveika užtikrina valstybės informacinių išteklių duomenų vientisumą, o tai lemia palankias sąlygas pažangių ir patogių gavėjams elektroninių viešųjų ir administracinių paslaugų (toliau – elektroninės paslaugos) teikimą ir efektyvų viešojo administravimo procesų vykdymą;
- Sąveikos įgyvendinimui turi būti sudarytos palankios sąlygos laisvam duomenų judėjimui tarp valstybės informacinių sistemų ir registų, kad institucijos turėtų galimybę be apribojimų gauti visus registų duomenis tiek kiek reikia veiklai vykdyti, tačiau turi būtų užkirstas kelias piktnaudžiavimui naudojant valstybės informacinius išteklius. Tai geriausiai užtikrinama teikiant elektronines paslaugas bei automatiniu būdu vykdant viešojo administravimo procesus.

REGISTRŲ DUOMENŲ NAUDOJIMAS

	Tradicinis viešųjų ir administracinių paslaugų procesas.	Elektroninių viešųjų ir administracinių paslaugų procesas	Kompiuterizuoti viešojo administravimo procesai (nesusiję su paslaugų teikimu asmenims).
Duomenų teikimo technologija	Pažyma (neautomatizuotas) Asmenys renka pažymas iš registrų tvarkytojų ir pristato institucijoms.	Saityno paslaugos (automatizuotas) Duomenys automatiškai būdu iš registrų teikiami informacinei sistemai.	Saityno paslauga/DB link/Peržiūra ekrane Duomenys automatiškai būdu iš registrų teikiami informacinei sistemai.
Žmogiškasis veiksnys (piktnaudžiavimas)/ duomenų apdorojimas	Tikimybė didelė/ Institucijos tikrina pateiktas pažymas registrų duomenų bazėse naudojamos „naršyklės“.	Tikimybės nėra/ Automatinis arba pusiau automatinis duomenų apdorojimas informacinėje sistemoje pagal nustatytą paslaugos procesą.	Tikimybė vidutinė/ Automatinis arba pusiau automatinis duomenų apdorojimas informacinėje sistemoje. Dalis duomenų gaunama ekraninės peržiūros būdu.
Mokėjimas už paslaugą	Asmenys sumoka rinkliavą už paslaugą banke.	Asmenys sumoka rinkliavą už paslaugą naudojant VIISP mokėjimo paslaugą.	
Atlyginimas už registrų duomenis.	Asmenys sumoka registrų tvarkytojui už pažymas. Institucijos sumoka registrų tvarkytojui už „naršyklę“.	Asmenys nemoka. Atlyginimas registro tvarkytojui už duomenis turi būti sumokėtas valstybės biudžeto.	Atlyginimas registro tvarkytojui už duomenis turi būti sumokėtas valstybės biudžeto.

Atlyginimas už registrų duomenis

- Registrų tvarkytojai, kurie yra biudžetinės įstaigos visas registro tvarkymo išlaidas, tame tarpe išlaidas duomenų teikimui, turi galimybę padengti iš skiriamų bendrųjų biudžeto asignavimų pagal patvirtintas sąmatas;
- Registrų tvarkytojai, kurie yra valstybės įmonės visas registrų tvarkymo išlaidas turi dengti iš atlyginimo už objektų registravimą, duomenų teikimą ir iš kitų registro nuostatuose nustatytų pajamų šaltinių;
- Valstybės informacinių išteklių valdymo įstatymas (VIIVĮ) nustato atlygintą (su tam tikromis išimtimis) registrų duomenų teikimą. Tai reiškia, kad registrų tvarkytojams, kurie yra valstybės įmonės, turi būti atlyginta iš valstybės biudžeto už registrų duomenų teikimą institucijoms.
- Siekiant užtikrinti efektyvių elektroninių paslaugų teikimą bei viešojo administravimo procesų automatinį vykdymą, turi veikti sklandus apmokėjimo už registrų duomenis mechanizmas, kuris užtikrintų teisingą atlyginimą valstybės įmonėms už teikiamus registrų duomenis, o institucijos turėtų vienodas ir palankias sąlygas nekliudomai pagal poreikį gauti registrų duomenis.

VIIIVĮ 29 str. įtvirtinta nuostata dėl išlaidų, registro tvarkytojo patirtų teikiant registro duomenis susijusiems registrams ir valstybės informacinėms sistemoms, mokesčių administravimo, teisėtvarkos institucijoms ir teismams finansavimo iš registro tvarkytojui skiriamų valstybės biudžeto lėšų. **Ši nuostata iki šiol neįgyvendinta dėl nesuderintos apmokėjimo už registrų duomenų teikimą tvarkos.**

Pasekmės:

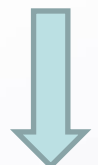
- registrų tvarkytojai negauna teisingo atlyginimo už institucijoms pateiktus duomenis, todėl atsisako neatlygintinai teikti institucijoms registrų duomenis;
- teisės aktuose nustatytos ir registrų tvarkytojų taikomos išimties institucijas paliko nevienodoje padėtyje - vienos gauna duomenis neatlygintinai išimties tvarka, o kitos turi mokėti už gaunamus;
- institucijos besiremdamos VIIIVĮ 29 str. nuostata, nėra susiplanavę atitinkamų biudžeto lėšų apmokėti už registrų duomenis;
- kliūtytys teikti elektronines paslaugas kelia grėsmę 2007-2013 m. ES struktūrinės paramos lėšomis finansuotų projektų rezultatų vertinimo nustatytų rodiklių pasiekimui bei efektyviai viešojo administravimo veiklai;

Siūlomas VIIĮ 29 str. pakeitimas

Atlyginimas registro tvarkytojui, kurio teisinė forma yra **valstybės įmonė**, už atlygintą registro duomenų susijusiems registrams, valstybės informacinėms sistemoms, įskaitant elektroninių paslaugų teikimą, mokesčių administravimo, teisėtvarkos institucijoms ir teismams **mokamas centralizuotai, Vyriausybės nustatyta tvarka skiriant valstybės biudžeto lėšas registro valdytojui.**

Registro valdytojas
ministerija

Regitra

GIS-centras

ŽŪIKVC

Registru
centras

Registro
tvarkytojas
valstybės įmonė

Privalumai

Skatins teikti elektronines paslaugas, kompiuterizuoti viešojo administravimo procesus, negalvojant kaip dėl lėšų taupymo išvengti registru duomenų naudojimo;

Aiški valstybės biudžeto lėšų suma sumokama už registru duomenis leis kontroliuoti ir valdyti atlygį valstybės įmonėms ir racionaliai naudoti biudžeto lėšas bei sudarys prielaidas nustatyti teisingą atlyginimo dydį.

Subalansuos įmonių išlaidas ir pajamas teikiant registru duomenis, panaikins prielaidas įmonių nuostoliams susidaryti dėl neatlygintino registru duomenų teikimo institucijoms;

Suvienodins galimybę institucijoms naudotis registru duomenimis pagal veiklos poreikį, o ne pagal gaunama biudžeto lėšas.

Trūkumai

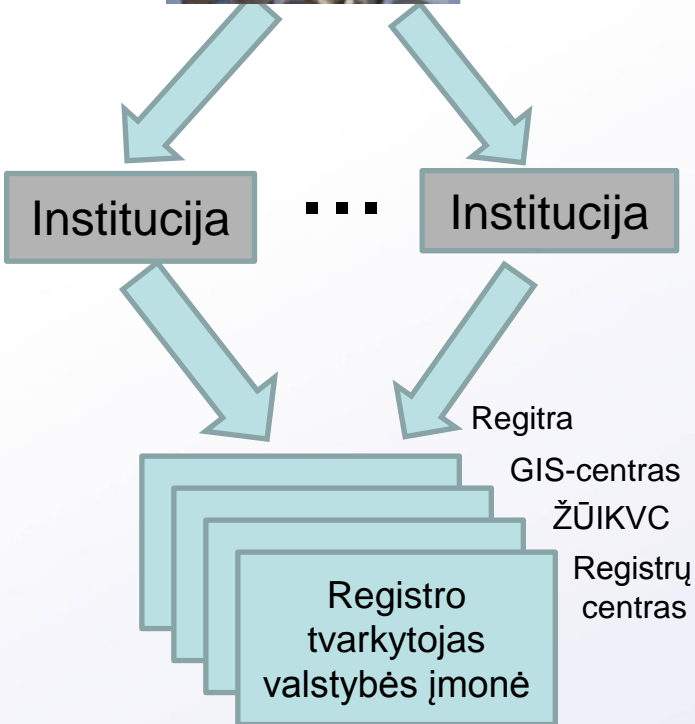
Neskyrus iš valstybės biudžeto visos apskaičiuotos lėšų sumos, registru tvarkytojai privalės išlaidas dengti iš kitų pajamų šaltinių.

Padidės administracinė našta valstybės įmonių tvarkomų registru valdytojams.

Finansų ir Teisingumo ministerijų siūlymas

Pakeisti galiojančio VIIIVĮ 29 straipsnį taip, kad registų **duomenų gavėjai (biudžetinės įstaigos)** registų tvarkytojams (valstybės įmonėms) už registų duomenų teikimą susijusiems registrams, valstybės informacinėms sistemoms, mokesčių administravimo, teisėtvarkos institucijoms ir teismams **atlyginimą mokėtų pagal sutartis iš šiems duomenų gavėjams patvirtintų valstybės biudžeto asignavimų ir (arba) kitų teisės aktuose nustatytų finansavimo šaltinių.**

Privalumai	Trūkumai
Kiekviena institucija pati planuoja savo veiklai reikalingas biudžeto lėšas ir išlaidas;	Neskatins institucijų kurti ir teikti patogias elektronines paslaugas
	IT naudojimas Institucijos veikloje ir paslaugų teikime priklausys nuo skirtų biudžeto asignavimų apmokėti už registų duomenis;
	Apskaita ir mokėjimas už registų duomenis neskatinas pažangių sudėtinių elektroninių paslaugų kūrimo, elektroninių paslaugų platformų diegimo ir infrastruktūros konsolidavimo proceso.
	Nekontroliuojama biudžetų lėšų suma mokama valstybės įmonėms gali sudaryti prielaidas nepagrįstoms įmonių pajamoms ir nebus sąlygų reguliuoti atlyginimo už duomenis dydį.
	Institucijos, pasinaudamos įvairiomis aplinkybėmis ir priežastimis, inicijuos įstatymų pakeitimus, kuriais mėgins įteisinti registų duomenų gavimą neatlygintinai.

SIŪLOMAS SPRENDIMAS

Pritarti parengtam VIIVĮ 29 str. pakeitimo projektui

AČIŪ